

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 96/13 и 89/16) и члана 12. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 103/08), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2019. ГОДИНУ НАРОДНОГ ДЕМОКРАТСКОГ ПОКРЕТА

Број: 03-07-6-249/20
Сарајево, 23.03.2021. године

С А Д Р Ж А Ј

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
1. УВОД.....	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.....	4
3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА.....	5
Предмет прегледа и контроле.....	5
Циљ прегледа и контроле.....	5
Обим прегледа и контроле.....	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ.....	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ	5
5.1 НАЛАЗИ	5
5.2 ПРЕПОРУКЕ	8

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака је извршила преглед годишњег финансијског извјештаја Народног демократског покрета за 2019. годину.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Преглед смо обавили у складу са ревизијским стандардима примјењивим на ангажману у прегледу. Ови стандарди захтијевају да планирамо и извршимо преглед да би добили умјерену поузданост да странка није значајно кршила одредбе Закона о финансирању политичких странака.

Преглед је ограничен на контролу годишњег финансијског извјештаја политичке странке и примјену аналитичких процедура на подацима из финансијских извјештаја, па према томе не обезбјеђују поузданост која би се добила извршеном ревизијом у просторијама странке.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2019. годину, утврђено је да је Народни демократски покрет прекршио одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

На основу нашег прегледа, односно контроле финансијског извјештаја, осим горњих напомена, нисмо запазили ништа значајно што би указало на недостатке у финансијском извјештају или на финансирање ове политичке странке супротно одредбама Закона о финансирању политичких странака.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Народног демократског покрета за 2019. годину.

Преглед и контрола финансијског извјештаја проведена је у складу са чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да није обављена ревизија у просторијама политичке странке, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја Народни демократски покрет се финансирао из следећих извора:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	12.068,00	3,38
2.	Прилози физичких лица (3-а)	204,00	0,06
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	2.881,00	0,81
7.	Приходи из буџета (3-ф)	341.803,00	95,75
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	356.956,00	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	356.956,00	100,00

У годишњем финансијском извјештају странка је исказала расходе у укупном износу од 287.721,00 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке: Народни демократски покрет. Скраћени назив странке: НДП.

Народни демократски покрет је уписан у регистар код Основног суда у Бањој Луци рјешењем број: Рп-3/13 од 08.10.2013. године.

Сједиште политичке странке је у Бањој Луци, улица Краља Петра I Карађорђевића бр. 111.

Лице овлашћено за заступање странке је Драган Чавић, председник странке.

Лице овлашћено за подношење финансијских извјештаја за 2019. годину је Свјетлана Сегић.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2019. годину, организациону структуру Народног демократског покрета чине:

- НДП Бања Лука и
- 42 општинска одбора.

3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Предмет прегледа и контроле је годишњи финансијски извјештај Народног демократског покрета за 2019. годину.

Циљ прегледа и контроле је да ревизор на бази финансијског извјештаја покуша да установи да ли је политичка странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака. Уколико ревизор на бази контроле финансијског извјештаја утврди одређена кршења закона, оцјењује да ли је потребно извршити ревизију у просторијама странке да би могао изразити мишљење о томе да ли се странка финансирала у складу са Законом о финансирању политичких странака.

Обим прегледа и контроле финансијског извјештаја Народног демократског покрета обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Преглед и контрола финансијских извјештаја Народног демократског покрета извршени су у периоду од 2014. до 2018. године, након којих су издати извјештаји са мишљењем ревизора, налазима и препорукама ревизије.

Након извршеног прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину, издат је Извјештај о прегледу са мишљењем ревизора, налазима ревизије и препорукама странци да финансијска средства обезбијеђена за финансирање странке користи у складу са утврђеним програмом утрошка средстава, да води правилне евиденције о приходима, расходима и обавезама, односно да води пословне књиге у складу са рачуноводственим прописима, да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и да поступа у складу са подзаконским актима које доноси Централна изборна комисија Босне и Херцеговине.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2019. годину, утврђено је да политичка странка није испоштовала препоруке ревизије.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1 НАЛАЗИ

а) Прегледом годишњег финансијског извјештаја и финансијске документације, утврђено је да је Народни демократски покрет прекршио одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Прегледом финансијског извјештаја и финансијске документације, утврђено је да је Народни демократски покрет у програму утрошка средстава за 2019. годину планирао трошкове у износу од 442.650,00 КМ, док је у финансијском извјештају исказао трошкове у износу од 287.721,00 КМ.

Међутим, Народни демократски покрет код појединих врста трошкова није се придржавао програма утрошка средстава, па је исте остварио у већем износу од трошкова предвиђених програмом утрошка, у укупном износу од 4.221,00 КМ, и то:

- Планом утрoшка средстава странка је планирала трошкове службених путовања у износу од 2.500,00 КМ, док су у финансијском извјештају на обрасцу 4.1 (режијско-административни и остали трошкови) и пословним књигама¹ ови трошкови исказани и евидентирани у износу од 3.079,00 КМ, што је за 579,00 КМ више од планираног износа; и
- Трошкови осталих непроизводних услуга планирани су у износу од 26.000,00 КМ, а остварени у износу од 29.642,00 КМ, односно више од плана за 3.642,00 КМ.

С обзиром да странка средства није утросила у складу са програмом утроска за 2019. годину, прекршила је одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

b) Политичка странка је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Народни демократски покрет није правилно и тачно попунио обрасце финансијског извјештаја, у пословним књигама није евидентирао све расходе и обавезе, трошкове закупа евидентирао је у моменту плаћања обавеза, а не у моменту настанка трошкова, чиме је прекршио рачуноводствене прописе и одредбе члана 11. и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Странка је у финансијском извјештају на обрасцима 3-ф (приходи из буџета) исказала да је примила средства из буџета Општине Мркоњић Град у износу од 1.752,00 КМ и Општине Шипово у износу од 3.322,00 КМ, колико је евидентирала и у пословним књигама.

Контролом промета извода на трансакционом рачуну број: 562099811629204 код НЛБ банке утврђене су уплате из буџета Општине Мркоњић Град у износу од 1.458,00 КМ и Општине Шипово у износу од 3.615,91 КМ.

Странка је у пословним књигама и годишњем финансијском звјештају на обрасцу 3-ф (приходи из буџета) више исказала примљена средства из буџета Општине Мркоњић Град за 294,00 КМ, односно мање за 294,00 КМ за Општину Шипово.

На основу наведеног, утврђено је да образац 3-ф није попуњен у складу са одредбама члана 19. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака (у даљем тексту: Правилник).

- (2) Народни демократски покрет је у годишњем финансијском извјештају на обрасцу 4. (расходи политичке странке) исказао укупне расходе у износу од 287.721,00 КМ. Контролом евиденција из пословних књига и увидом у Бруто билансе странке и ОО НДП Фоча, утврђено је да су укупни расходи странке евидентирани у износу од 284.840,12 КМ, односно мање исказани у финансијском извјештају за 2.881,00 КМ. Разлику чине трошкови који нису евидентирани у пословним књигама странке, а односе се на трошкове закупнина по основу неновчаних донација у износу од 2.881,00 КМ.
- (3) Прегледом годишњег финансијског извјештаја, пословних књига и додатне документације, утврђено је да странка није успоставила правилне евиденције о расходима странке, те их није правилно исказала у годишњем финансијском извјештају, чиме је прекршила одредбе члана 21, 22. и 23. Правилника.

¹ Аналитички конто 5293-Трошкови смјештаја и исхране.

- У финансијском извјештају странка је трошкове закупнина пословних простора исказала у мањем износу од остварених за 7.893,40 КМ, чиме су и укупни расходи странке исказани у мањем износу.

Прегледом података из уговора о закупу пословних простора странке утврђено је да је Народни демократски покрет у годишњем финансијском извјештају исказао трошкове закупа у мањем износу од остварених за сљедеће организационе дијелове: НДП Бања Лука за 2.430,00 КМ², ОО НДП Шамац за 200,00 КМ, ОО НДП Источно Ново Сарајево за 2.630,00 КМ³, ОО НДО Србац за 100,00 КМ, ОО НДП Пале за 250,00 КМ, ОО НДП Вишеград за 250,00 КМ, ОО НДП Котор Варош за 250,00 КМ, ОО НДП Рудо за 150,00 КМ, ОО НДП Љубиње за 100,00 КМ, ОО НДП Мркоњић Град за 280,00 КМ, ОО НДП Братунац за 300,00 КМ, ОО НДП Прњавор за 250,00 КМ, ОО НДП Добој за 73,44 КМ, ОО НДП Модрича за 180,00 КМ, ОО НДП Угљевик за 250,00 КМ, и ОО НДП Осмаци за 200,00 КМ, односно укупно мање за 7.893,40 КМ.

- Народни демократски покрет у финансијском извјештају исказао је трошкове закупа у већем износу од остварених за сљедеће организационе дијелове: ОО НДП Билећа за 100,00 КМ, ОО НДП Козарска Дубица за 100,00 КМ, ОО НДП Приједор за 500,00 КМ и ОО НДП Фоча за 585,00 КМ, односно укупно више за 1.285,00 КМ.

С обзиром да странка није исказала тачно трошкове закупа, тако ни обавезе према закуподавцима нису исказане у годишњем финансијском извјештају, што је супротно одредбама члана 24. Правилника.

- Контролом рачуна и увидом у аналитичке картице трошкова, утврђено је да је странка у пословним књигама за 2019. годину евидентирала и дио трошкова по рачунима из ранијих година, што указује да пословне књиге не води у складу са рачуноводственим прописима.

Странка је у пословним књигама евидентирала трошкове рекламног материјала по рачунима добављача из 2018. године, и то: рачун правног лица Фото студио „М Фоча“ у износу од 3.349,00 КМ⁴, рачун правног лица „Frutella Group“ д.о.о. Бања Лука ПЈ Кућа пића у износу од 578,80 КМ⁵ и рачун правног лица „Венера“ д.о.о. Бања Лука у износу од 8.968,05 КМ⁶.

- (4) Прегледом су утврђени недостаци код рачуна добављача, који су књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима⁷. Такође је утврђено да рачуни нису овјерени и одобрени за књижење нити плаћање, као и да је странка трошкове

² Уговори о закупу пословног простора са четири физичка лица.

³ На аналитичком конту 533 –трошкови закупнине Мирјана Јокановић-Источна Илица евидентирани трошкови закупа у износу од 2.500,00 КМ, док су на обрасцу 4.1 исказани погрешно као трошкови поштарине и интернет услуга у истом износу.

⁴ Рачун број: 45-10-18 од 18.10.2018. године.

⁵ Рачун број: М9-266/18 од 31.12.2018. године.

⁶ Рачун број: 01/1801034967 од 21.12.2018. године.

⁷ У складу са рачуноводственим прописима, књиговодствена исправа мора бити потпуна, истинита, рачунски тачна и уредна, сачињена тако да омогућава потпун увид у вјеродостојност документа. Садржај књиговодствене исправе мора недвојбено и вјеродостојно показивати врсту и обим настале промјене (куповина, количина, цијена, укупан износ), карактер пословне промјене у књиговодствено-техничком смислу, техничка обиљежја и сл.

евидентирала на основу предрачуна, што указује да странка нема успостављене интерне контроле.

-Рачун правног лица „Магус“ д.о.о. Ново Горажде бр. 2-600 од 15.11.2019. године за испостављено гориво у износу од 500,21 КМ није овјерен печатом правног лица које је издало фактуру.

-Увидом у предрачун правног лица „REC PRODUCTION“ д.о.о. Бања Лука за услуге по уговору бр. 2019-У001-60-000002 од 15.03.2019. године утврђено је да је странка извршила књижење трошкова по основу предрачуна што није уобичајено у пракси.

- (5) Странка није успоставила правилне евиденције о својим обавезама и није попунила образац 5 (обавезе) годишњег финансијског извјештаја у складу са одредбама члана 24. Правилника.

Подаци које је странка исказала о укупним обавезама у обрасцу 5. финансијског извјештаја не одговарају подацима исказаним у бруто билансима НДП-Бања Лука и НДП ОО-Фоча, односно обавезе на обрасцу исказане су у већем износу у односу на евидентирание у пословним књигама за 7.455,95 КМ.

Народни демократски покрет је у обрасцу 5 годишњег финансијског извјештаја исказао укупне обавезе у износу од 27.385,49 КМ, од чега: обавезе по основу бруто плата у износу од 2.138,10 КМ, обавезе по основу закупа у износу од 5.900,00 КМ и обавезе према добављачима у износу од 19.347,39 КМ.

Према подацима из бруто биланса НДП-Бања Лука и НДП ОО-Фоча, укупне обавезе Народног демократског покрета на дан 31.12.2019. године износиле су 19.929,54 КМ. У бруто билансу НДП-Бања Лука, који садржи податке о цјелокупном пословању странке изузев одбора у Фочи, укупне обавезе на дан 31.12.2019. године износиле су 19.929,53 КМ, од чега су: обавезе по основу нето зарада 1.426,45 КМ, обавезе за доприносе на нето зараде 705,94 КМ, остале обавезе 3,57 КМ, обавезе за доприносе који терете доходак 2,14 КМ и обавезе према добављачима 17.791,43 КМ⁸, док су у бруто билансу НДП ОО-Фоча исказане обавезе према добављачима у укупном износу од 0,01 КМ.

5.2 ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Народном демократском покрету да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да финансијска средства обезбијеђена за финансирање странке користи у складу са утврђеним програмом утрошка средстава,*
- *да води правилне евиденције о приходима, расходима и обавезама, односно да води пословне књиге у складу са рачуноводственим прописима и*
- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.*

⁸ Увидом у конто 432-Добављачи из РС-е утврђено је салдо конта 17.791,43 КМ. На поменутом конту странка је евидентирала што је супротно рачуноводственим правилима и претплате према добављачима у износу од 1.654,47 КМ. Стварно стање на конту обавезе према добављачима износи 19.445,90 КМ.

КОМЕНТАР:

У остављеном року, Народни демократски покрет доставио је примједбе на Прелиминарни извјештај о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2019. годину. Уз примједбе странка је доставила копије рачуна и фискалних рачуна издатих од стране правних лица „REC PRODUCTION“ д.о.о. Бања Лука, „Хотел Видовић“ д.о.о. Бања Лука и угоститељског сервиса Владе Републике Српске.

Служба за ревизију је уважила аргументоване примједбе странке, па је у складу са истим кориговала налазе ревизије.

Шеф Одсјека за ревизијске послове

Сања Тошовић

Ревизор

Невенко Андан, овл.ревизор

Шеф Службе за ревизију

Мр сц. Хасида Гушић